

Thori-Aamot Bente

Fra: Dietz Anne Cathrine**Sendt:** 13. januar 2005 11:07**Til:** Thori-Aamot Bente; Geving Hilde Bautz-Holter; Jacobsen Kari; Friisø Tove**Emne:** 050111 Ny barnehagelov Merknader fra UD

Barne- og familiedepartementet

Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

330.00

2004/04169

-563

Deres ref

Vår ref

2003/00275 A VII

Dato

13. januar 2005

Høringsnotat om ny barnehagelov

Det vises til brev av 09.11.2004 fra Barne- og familiedepartementet angående ovennevnte sak.

Utenriksdepartementet har følgende kommentarer i saken:

I pkt 4.1 i høringsnotatet, om lovens karakter, sies det at barnehageloven må være i samsvar med FNs barnekonvensjon. Utenriksdepartementet er selvsagt enig i dette, men vil understreke at loven også må være i samsvar med Norges øvrige menneskerettsforpliktelser. F eks bør formålsparagrafen vurderes opp mot plikten til å respektere foreldres frihet til å sørge for sine barns religiøse og moralske oppdragelse i samsvar med deres egen overbevisning, jfr bl a FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 18 nr 4.

I pkt 6.1 i høringsnotatet, om lovens formål, foreslås det at den nåværende formålsparagrafen videreføres uendret. Formålsparagrafen inneholder bl.a. en bestemmelse om at "Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier." Begrepet "kristne grunnverdier" er i flg. høringsnotatet "fortolket til å inneholde to hovedelementer: Kristne etiske normer som ærlighet, toleranse, rettferdighet, tilgivelse og lignende og den kristne tro og lære." Utenriksdepartementet savner en vurdering av om denne delen av formålsparagrafen er i samsvar med Norges menneskerettsforpliktelser og viser i den forbindelse særlig til FNs menneskerettskomité's synspunkter av 8 november 2004 i KRL-saken, hvor KRL-faget ble ansett å være i strid med SP artikkel 18 nr 4. Videre vises også til komiteens konklusjoner av 1 november 1999 etter å ha vurdert Norges fjerde periodiske rapport om gjennomføring av konvensjonen, hvor komiteen gjentar at den anser bestemmelsen i Grunnloven § 2 om at "De innvaanere, der bekjende seg til den (evangelisk-lutherske Religion), ere forpligtede til å oppdrage deres Børn i samme", for å være i strid med konvensjonen.

I pkt 6.2 i høringsnotatet, om barnehagens innhold, foreslås det at lovens § 2 skal inneholde en bestemmelse om at "Barnehagetilbud for samiske barn skal bygge på samisk språk og kultur."

"Samiske barn" defineres i høringsnotatet som "barn av foreldre eller forelder som *kan* skrives inn i samemanntallet, jf. § 2-6 i sameloven." Utenriksdepartementet er positiv til at det gis et utvidet *tilbud* til samiske barn for å styrke deres språk og kultur, men har imidlertid to innvendinger mot forslaget:

1) Når en leser lovteksten får en inntrykk av at "samiske barn" og deres foreldre ikke har noe valg mht språk- og kulturforankring i barnehagen. Utenriksdepartementet vil foreslå at lovteksten omformuleres slik at det uttrykkelig fremgår at tilbudet er frivillig og viser i denne forbindelse bl.a. til bestemmelsene om valgfrihet i Unesco-konvensjonen mot diskriminering i undervisning artikkel 2 bokstav b og artikkel 5 nr 1 bokstav c pkt iii.

2) Gjeldende lov inneholder en bestemmelse om samiske barnehager i samiske distrikt i § 7 om *kommunens* ansvar. Ettersom den nye bestemmelsen er flyttet til lovens § 2 om barnehagens innhold, vil også private barnehager så vidt en forstår få plikt til å gi samiske barn et tilbud som bygger på samisk språk og kultur. Det bør vurderes om denne følgen av lovendringen, som ikke er drøftet i høringsnotatet, er i samsvar med våre folkerettslige forpliktelser. Det vises i denne forbindelse bl.a. til barnekonvensjonen artikkel 29 nr. 2 om frihet til å etablere og drive private utdanningsinstitusjoner. Det er gitt en nærmere drøftelse av denne problemstillingen i UD's høringsuttalelse av 24. oktober 1995 vedr. utkast til rammeplan for barnehagen.

I lys av den europeiske rammekonvensjonen for beskyttelse av nasjonale minoriteter artikkel 5, bør det vurderes om ikke også personer som tilhører nasjonale minoriteter bør gis tilbud om et tilpasset barnehageopplegg for å bidra til å ivareta og utvikle deres kultur og identitet.

Utenriksdepartementet viser også til den reviderte europeiske sosialpakten artikkel 19 nr. 12, som innebærer at Norge har forpliktet seg til å fremme og legge til rette, så langt det er praktisk mulig, for morsmålsundervisning for fremmedarbeideres barn.

I pkt 8.1 i høringsnotatet, om godkjenningsplikt, oppstilles det visse vilkår for at en barnepassordning skal måtte søke om godkjenning som barnehage. Barnepassordninger som ikke krever godkjenning vil heller ikke være underlagt barnehagelovens tilsynsordning. Barnepassordninger som ikke krever godkjenning omfatter bl.a. barneparker og deltidsbarnehager (max 20 timer i uken) uansett antall barn, fulltidsordninger med færre enn 10 barn som er tre år eller eldre, og gratis barnepassordninger. I lys av vilkårene som stilles for at en barnepassordning skal ha plikt til å søke godkjenning som barnehage, savnes en vurdering av om Norge fullt ut gjennomfører forpliktelsen i barnekonvensjonen artikkel 3 nr.

3 til å sikre at institusjoner og tjenester som har ansvaret for barns omsorg og beskyttelse, retter seg etter visse minstestandarder.

Med hilsen

Ståle T. Risa
Avdelingsdirektør

Maren Edvardsen
Førstekonsulent

